

A9-0384/2023

1.12.2023

JELENTÉS

a Szerződés különleges jogalkotási eljárásokra vonatkozó rendelkezéseinek
végrehajtásáról
(2023/2083(INI))

Alkotmányügyi Bizottság

Előadó: Victor Negrescu

TARTALOM

	Oldal
INDOKOLÁS – TÉNYÖSSZEFOGLALÓ ÉS MEGÁLLAPÍTÁSOK.....	3
MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK, AMELYEKTŐL, ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT	4
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	5
INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL	15
NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN.....	16

INDOKOLÁS – TÉNYÖSSZEFOGLALÓ ÉS MEGÁLLAPÍTÁSOK

A jelentés célja, hogy rávilágítson az európai intézmények közötti jóhiszemű és kölcsönös együttműködés, a Szerződésen alapuló szabályok tiszteletben tartása és az időben, teljes átláthatóság mellett történő döntéshozatal szükségességére.

A jelentés olyan, politikai szempontból jelentős eseteket vázol fel, amelyekben a Tanács részéről nem valósult meg a jóhiszemű és kölcsönös együttműködés, és e példákon keresztül rávilágít arra, hogy hol és hogyan alkalmazandó valamely különleges eljárás.

A Szerződés a jogalkotási eljárásokra vonatkozóan egyértelmű rendelkezéseket tartalmaz az intézmények bevonása és részvételük mértéke tekintetében.

Egyes esetekben azonban nyilvánvaló, hogy a Parlament és a Tanács között nem került sor komoly tárgyalásokra, ami azt mutatja, hogy nehezen határozhatók meg a jóhiszemű együttműködéssel kapcsolatos kötelezettségek határai, illetve az intézmények jogai és hatáskörei.

A vizsgálati jogot illetően például a Parlament az együttműködési hajlandóság hiányát rója fel a Tanácsnak, míg a Tanács úgy véli, hogy csak egy olyan tervezetről kezdeményez majd tárgyalásokat, amely teljes mértékben tükrözi a Tanács álláspontját. Ugyanakkor a tervezet a harmadik parlamenti ciklus óta van függőben, de a dossziéről még mindig nem folytattak észszerű politikai vitát.

Más esetekben, például a Schengeni Megállapodás esetében a különleges jogalkotási eljárás abból áll, hogy a Tanács a Parlament véleményének kikérését követően elfogad valamely jogalkotási aktust. A jelentés hangsúlyozza, hogy az eljárás konzultáció esetében is alapvető fontosságú, és emlékeztet különösen Romániának és Bulgáriának a szabad mozgás schengeni térségéhez való, több éve halogatott és egy indokolatlan vétó által megakadályozott csatlakozásával kapcsolatos helyzetre, emlékeztetve továbbá a Parlament és a Bizottság azon kérésére, hogy a csatlakozás 2023 végéig valósuljon meg.

A jelentés hangsúlyozza továbbá, hogy pontos követelményeket kell meghatározni a jogi aktusok Tanács általi elfogadásához rendelkezésre álló időkeretre vonatkozóan, és e tekintetben javasolja azt is, hogy a jogi aktusok Tanács általi elfogadásakor – többek között kötelező indokolások bevezetése révén – tegyék közzé a tagállamok nyilvános álláspontját minden olyan esetben, amikor a tagállamok egy adott határozattal kapcsolatban vétóval élnek.

**MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK, AMELYEKTŐL,
ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT**

Az előadó saját kizárólagos felelősségében nyilatkozik arról, hogy az eljárási szabályzat I. mellékletének 8. cikke értelmében nem kapott észrevételt az e mellékletben említett egyetlen szervezettől vagy személytől sem.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a Szerződés különleges jogalkotási eljárásokra vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtásáról (2023/2083(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ) és különösen annak 13. cikke (2) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ) és különösen annak 223. cikke (1) bekezdésére, 226. cikke (1) bekezdésére, valamint 293. és 296. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió működésének a Lisszaboni Szerződésben rejlő potenciál kihasználása révén történő javításáról szóló, 2017. február 16-i állásfoglalására¹,
- tekintettel az Európai Unió intézményi felépítésével kapcsolatos lehetséges fejleményekről és módosításokról szóló, 2017. február 16-i állásfoglalására²,
- tekintettel az Európa jövőjéről szóló konferencia zárójelentésére és különösen annak az uniós döntéshozatali folyamatra vonatkozó 39. javaslatára,
- tekintettel az ombudsman feladatainak ellátására vonatkozó szabályokról és általános feltételekről (az európai ombudsman alapokmánya) és a 94/262/ESZAK, EK, Euratom határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. június 24-i (EU, Euratom) 2021/1163 európai parlamenti rendeletre³,
- tekintettel a Parlament kezdeményezési jogáról szóló, 2022. június 9-i állásfoglalására⁴,
- tekintettel a Románia és Bulgária schengeni térséghez való csatlakozásáról szóló, 2022. október 18-i⁵ és 2023. július 12-i⁶ állásfoglalására,
- tekintettel az Európai Parlament tagjainak közvetlen és általános választójog alapján történő választásáról, a 76/787/ESZAK, EGK, Euratom tanácsi határozat és az e határozathoz csatolt, az Európai Parlament tagjainak közvetlen és általános választójog alapján történő választásáról szóló okmány hatályon kívül helyezéséről szóló tanácsi rendeletre irányuló javaslatról szóló, 2022. május 3-i álláspontjára⁷,
- tekintettel az Európai Parlament összetételéről szóló, 2023. június 15-i⁸ és 2023.

¹ HL C 252., 2018.7.18., 215. o.

² HL C 252., 2018.7.18., 201. o.

³ HL L 253., 2021.7.16., 1. o.

⁴ HL C 493., 2022.12.27., 112. o.

⁵ HL C 149., 2023.4.28., 11. o.

⁶ Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0278.

⁷ HL C 465., 2022.12.6., 171. o.

⁸ P9_TA(2023)0243.

szeptember 13-i⁹ állásfoglalására,

- tekintettel az Európai Parlament vizsgálati jogának gyakorlására vonatkozó részletes rendelkezésekről és a 95/167/EK, Euratom, ESZAK európai parlamenti, tanácsi és bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti rendeletre irányuló javaslatról szóló, 2012. május 23-i álláspontjára¹⁰,
 - tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére, valamint az Elnökök Értekezlete 2002. december 12-i, a saját kezdeményezésű jelentések engedélyezésére vonatkozó eljárásról szóló határozata 1. cikke (1) bekezdésének e) pontjára és 3. mellékletére,
 - tekintettel az Alkotmányügyi Bizottság jelentésére (A9-0384/2023),
- A. mivel a különleges jogalkotási eljárások többféle formát ölthetnek, amelyek során az Európai Parlament vagy közvetlen kezdeményezési jogot gyakorol, vagy egyetértésére van szükség, vagy más esetekben a Parlamenttel csak konzultálnak, és a Tanács a végleges határozatot anélkül hozza meg, hogy köteles lenne elfogadni a Parlament által javasolt módosításokat;
- B. mivel a Tanács számára más különleges jogalkotási eljárásokat is előírányoztak, amelyek értelmében ennek az intézménynek kell minősített többségi szavazással vagy egyhangú szavazással egyetértését adnia az Európai Parlament számára;
- C. mivel a különleges jogalkotási eljárások olyan eljárások, amelyek vagy csökkentik, vagy gyengítik a Parlamentnek a Tanáccsal egyenrangú társjogalkotóként betöltött szerepét; mivel ezért az intézményeknek helyre kell állítaniuk az egyensúlyt e tekintetben;
- D. mivel a Szerződések közvetlen kezdeményezési jogokat biztosítanak a Parlamentnek saját összetétele, képviselőinek megválasztása és a rájuk vonatkozó státútum, az európai ombudsman alapokmánya és a Parlament vizsgálati joga tekintetében, amely esetekben különleges jogalkotási eljárások alkalmazandók; mivel a különleges jogalkotási eljárások különböző alkalmazási területeit gondosan meg kell vizsgálni csakúgy, mint a Parlament különböző szerepköreit azokban az esetekben, amikor az egyetértésére van szükség vagy pusztán konzultálnak vele, vagy amikor jogszabály kezdeményezőjeként jár el, figyelembe véve, hogy a Szerződések a különleges jogalkotási eljárást bizonyos érzékenyebb szakpolitikai területeken (például a költségvetés, a nemzetközi megállapodások stb. esetében) alkalmazzák;
- E. mivel minden különleges jogalkotási eljárást eseti alapon határoznak meg az EUMSZ alapján;
- F. mivel a különleges jogalkotási eljárások a Szerződések rájuk vonatkozó konkrét rendelkezései miatt különleges és megerősített alkotmányos tekintéllyel rendelkeznek a rendes jogalkotási eljárásokhoz képest, és ezért a két intézmény – a Tanács és a Parlament – eljárási kötelezettségei nem kevésbé jelentősek a rendes jogalkotási eljárásokból eredő kötelezettségeknél;

⁹ P9_TA(2023)0311.

¹⁰ HL C 264. E, 2013.9.13., 41. o.

- G. mivel különleges jogalkotási eljárás alkalmazásakor bizonyos esetekben a Tanácsnak egyhangúlag kell eljárnia;
- H. mivel a Tanács több különleges jogalkotási eljárás esetében megtagadta a tárgyalások megkezdését, mivel már a Parlament által benyújtott eredeti tervezettel sem értett egyet;
- I. mivel az intézmények feladatkörének és szerepének tiszteletben tartása a tagállamok alkotmányjogának egyik alapelve;
- J. mivel a Tanács álláspontja számos esetben figyelmen kívül hagyta a Bizottság és a Parlament régóta fennálló ajánlásait, elnyújtva a határozathozatalt a befejezés határidejének meghatározása nélkül, vagy akár teljesen megakadályozva a határozathozatalt olyan vétók alkalmazása által; mivel egyes esetekben a Tanács úgy élt vétóval, hogy az jogilag nem volt alátámasztva a Szerződéseken alapuló konkrét érvekkel vagy magyarázatokkal;
- K. mivel az intézmények közötti együttműködést az EUSZ 13. cikkének (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az intézményi egyensúly és a jóhiszemű és kölcsönös együttműködés elveinek megfelelően kell folytatni;
- L. mivel a jóhiszemű és kölcsönös együttműködés megköveteli az intézményektől, hogy jóhiszeműen működjenek együtt, támogassák egymást és tartózkodjanak minden olyan intézkedéstől, amely akadályozná a többi intézményt hatásköreik gyakorlásában;

Általános megfontolások

1. emlékeztet arra, hogy az elsődleges uniós jog két fő eljárást vezet be a jogalkotási aktusok elfogadására: a rendes jogalkotási eljárást és a különleges jogalkotási eljárást;
2. megjegyzi, hogy a vonatkozó eljárásokban a Parlament és a Tanács különböző mértékben vesznek részt;
3. hangsúlyozza, hogy bár a Parlament és a Tanács egyaránt részt vesznek a különleges jogalkotási eljárásokban, a két intézmény nem egyenrangú fél;
4. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a legtöbb különleges jogalkotási eljárásban a Parlament nem rendelkezik teljes körű részvételi és döntéshozatali jogokkal; kéri, hogy a különleges jogalkotási eljárásokban erősítsék meg a Parlament szerepét annak érdekében, hogy teljes mértékben és egyenrangú félként vehessen részt a Tanáccsal folytatott tárgyalásokban;
5. elismeri, hogy az intézményeknek a különböző eljárásokban fennálló jogai és ezen eljárások sajátosságai bizonyos mozgásteret biztosítanak, amelynek kihasználása az intézményközi verseny része; hangsúlyozza azonban, hogy ezt a mozgásteret a társjogalkotói hatáskör tényleges gyakorlása során mindig a jóhiszeműség részének kell tekinteni, és a mozgáster kihasználása és az akadályozás közötti határvonalat nem szabad átlépni;
6. elismeri, hogy a Szerződések nem írnak elő határidőt a Tanács számára a Parlament által elfogadott jogalkotási kezdeményezésekre való reagálásra; úgy véli azonban, hogy a Tanácsnak észszerű időn belül el kell fogadnia álláspontját, hogy megfeleljen a

jóhiszemű és kölcsönös együttműködés elvének;

A Tanács vagy az Európai Tanács által a Parlament kezdeményezésére és annak egyetértését követően elfogadott jogi aktusok

7. rámutat arra, hogy a Lisszaboni Szerződés közvetlen kezdeményezési jogokat ruház a Parlamentre, amelyek különböző különleges jogalkotási eljárásokat foglalnak magukban, amelyek a Parlament önszerveződési hatásköréhez, ellenőrzési funkciójához és – egyetlen közvetlenül választott uniós intézményként – a demokratikus legitimitásához kapcsolódnak, a választási eljárásokat is beleértve; hangsúlyozza a Parlament kezdeményezési jogkörébe tartozó kérdések különleges és megerősített alkotmányos tekintélyét; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy ezek a különleges jogalkotási eljárások ritkán zárultak le sikeresen a Bizottság egyetértésének hiánya és a Tanácson belüli egyhangú szavazás követelménye miatt¹¹, amelyek alapvetően gyengítik a Parlament tárgyalási pozícióját; úgy véli, hogy a Szerződések alig szabályozzák az ilyen eljárásokat, és kéri, hogy a három intézmény kössön új intézményközi megállapodást, amely kizárólag ezzel a kérdéssel foglalkozik, teljes mértékben tiszteletben tartva annak különleges alkotmányos tekintélyét;
8. emlékeztet arra, hogy 2012. május 23-án a Parlament új rendeletre irányuló javaslatot terjesztett elő a vizsgálati jogának gyakorlására vonatkozó rendelkezések módosítása érdekében, amelynek célja a rendelkezésre álló vizsgálati eszközök megerősítése és a vizsgálóbizottságok hatáskörének megszilárdítása;
9. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Tanáccsal és a Bizottsággal a vizsgálati jogról folytatott tárgyalások holtpontra jutottak, valamint hogy a Tanács és a Bizottság nem működtek együtt kellő mértékben a Parlamenttel annak érdekében, hogy hivatalos megbeszéléseket folytassanak; emlékeztet arra, hogy a Tanács hosszú ideje fennálló vonakodása attól, hogy reagáljon a Parlament javaslatára, sérti az EUMSZ 265. cikkét, és ezért egyértelműen mulasztásnak minősül; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy tartsák tiszteletben a jóhiszemű és kölcsönös együttműködésnek az EUSZ 13. cikkének (2) bekezdésében foglalt elvét, és működjenek együtt a Parlamenttel annak érdekében, hogy a jelenlegi jogalkotási ciklus végéig megszüntessék a fennálló intézményi akadályokat; emlékeztet arra, hogy a Parlament vizsgálati jogáról szóló új rendelet elfogadásához nincs szükség egyhangúságra a Tanácsban;
10. emlékeztet arra, hogy 2022. május 3-án a Parlament elfogadta álláspontját az európai választási jog reformjára irányuló javaslatról, amelynek célja az uniós közszféra európaivá tételének előmozdítása, az európai választások előtt egy valódi páneurópai politikai vita kialakítása, a polgárok európai politika iránti érdeklődésének felkeltése, valamint az Unió demokratikus legitimitásának növelése;
11. elismeri, hogy néhány tagállam fenntartásokat fogalmazott meg e javaslat egyes elemeivel kapcsolatban; sajnálja azonban, hogy a Parlament jelentéséről szóló tárgyalások megkezdését indokolatlanul elhalasztották, egyértelműen figyelmen kívül hagyva a jóhiszemű együttműködés elvét; megismétli, hogy egy jogalkotási jelentés tervezetével kapcsolatos egyhangúság hiánya nem jelent érvényes indokot a kompromisszum megtalálásával kapcsolatos passzivitásra; sürgeti a Tanács spanyol és

¹¹ Az Uniós Belső Politikák Főigazgatóságának Állampolgári Jogi és Alkotmányügyi Tematikus Főosztálya, „Az Európai Parlament kezdeményezési joga”, 34–35. o., 2020. július.

belga elnökségét, hogy kezeljék prioritásként ezt a kérdést, és a tanácsi álláspont kialakítása céljából vegyenek részt a konszenzusépítésben annak érdekében, hogy a következő európai választások előtt megállapodás szülessen a Parlamenttel az európai választási jog reformjáról;

12. kiemeli, hogy a Tanács által kifejezett politikai és jogi aggályok nem szolgálhatnak ürügyként arra, hogy nem vesz részt a Parlament javaslatáról való megállapodásban; kiemeli, hogy ezeket az aggályokat kellő időben, a társjogalkotók közötti nyílt és konstruktív párbeszéd keretében kell megvitatni;
13. kiemeli, hogy az eljárás megindításához való jog mellett a Parlamentnek egyetértését is kell adnia a Tanács álláspontjához; úgy véli, hogy a Tanács munkájának bármilyen késedelme veszélyezteti az Uniónak a 2024-es választások fényében történő demokratizálását, figyelembe véve, hogy a Tanács határozata csak azt követően léphet hatályba, hogy azt a tagállamok saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően jóváhagyták;
14. javasolja, hogy a jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodással¹² összhangban a Szerződések által a Parlamentre ruházott jogalkotási kezdeményezési jogból eredő jogalkotási eljárás foglalja magában azt a kérést, hogy az érintett kezdeményezésekre vonatkozóan a rendes jogalkotási eljáráshoz hasonlóan állapítsanak meg jogalkotási menetrendet; emlékeztet arra, hogy bár az EUMSZ 226. cikke nem kötelezi a Tanácsot és a Bizottságot tárgyalások folytatására, egy ilyen különleges jogalkotási eljárásnak meg kell felelnie az intézményközi megállapodás rendelkezéseinek azon intézményközi kötelezettség tekintetében, hogy mindhárom intézménynek részt kell vennie a tárgyalásban;
15. emlékezteti a Bizottságot, hogy e különleges jogalkotási eljárásokban ne hagyja figyelmen kívül „a Szerződések őreként” és „tisztességes közvetítőként” betöltött szerepét; elvárja, hogy a Bizottság játsszon aktív szerepet az említett ügyekről folytatott párbeszéd elősegítésében annak révén, hogy proaktívan együttműködik a Tanáccsal és a Parlamenttel, és javaslatokat tesz arra vonatkozóan, hogyan lehetne túllendülni a jelenlegi holtpontra;

A Parlament egyetértését igénylő különleges jogalkotási eljárás

16. rámutat arra, hogy az Európai Tanácsnak egyhangúlag, a Parlament kezdeményezésére és a parlamenti képviselők többségi egyetértését követően kell határozatot elfogadnia az Európai Parlament összetételéről; kiemeli, hogy az ezen eljárás tekintetében a Parlamentnek biztosított kezdeményezési jog és a határozatnak az uniós polgárok képviselőire gyakorolt közvetlen hatása miatt az e határozatról folytatott tárgyalások magas szintű intézményközi párbeszédet és egyeztetést tesznek szükségessé, összhangban a jóhiszemű és kölcsönös együttműködés elvével; kiemeli, hogy bár a javaslat magától a Parlamenttől származik, fontos a Parlament későbbi egyetértése, mivel az Európai Tanácsnak jogában áll módosítani a javaslatot;
17. hangsúlyozza, hogy a Parlament 28 képviselői helyet kíván fenntartani egy jövőbeli uniós szintű választókerületben megválasztott képviselők számára, összhangban az

¹² Intézményközi megállapodás az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a jogalkotás minőségének javításáról (2016. április 13.), HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

európai választási jogról szóló parlamenti javaslattal, amellyel kapcsolatban arra várnak, hogy a Tanácsban előrelépés történjen;

18. emlékeztet arra, hogy 2023. június 15-én a Parlament elfogadta az Európai Parlament 2024–2029-es jogalkotási ciklusra vonatkozó összetételéről szóló európai tanácsi határozatra irányuló javaslattervezetet, amelynek célja a képviselői helyek elosztásának kiigazítása a tagállamok arányosan csökkenő képviselőinek biztosítása érdekében; emlékeztet arra, hogy a Parlament 28 helyet javasolt elkülöníteni egy uniós szintű választókerület számára, összhangban az európai választási jog reformjáról szóló, 2022. május 3-i parlamenti javaslattal; e tekintetben megismétli, hogy az Európai Parlament összetételéről szóló határozat és az európai választási jog reformja politikai és jogi szempontból összefonódik; sajnálatosnak tartja, hogy az Európai Parlament összetételéről szóló, 2023. június 15-i álláspontjában kifejezett kérése ellenére az Európai Tanács jelentősen megváltoztatta javaslatát, és nem tájékoztatta a Parlamentet arról, hogy törölni kívánja a Parlament által benyújtott javaslat kulcsfontosságú rendelkezéseit;
19. emlékeztet arra, hogy a többéves pénzügyi keretről szóló (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendelet¹³ elfogadása különleges jogalkotási eljárással történik, amelyben a Tanács a Parlament abszolút többséggel megadott egyetértését követően egyhangúlag határoz;
20. üdvözli az intézményközi gyakorlatok fejlődését, amelyek értelmében annak ellenére, hogy a Parlamentet csak egyetértésének megadására kérik fel, a többéves pénzügyi keretről szóló rendeletet és a saját forrásokról szóló tanácsi határozatot¹⁴ tartalmazó csomagról szóló tárgyalásokra „háromoldalú párbeszéd” formájában kerül sor; sajnálja azonban, hogy az Európai Tanács egyre nagyobb szerepet játszik a többéves pénzügyi keretről folytatott tárgyalásokon, ami súlyosan megváltoztatja az intézményközi egyensúly Szerződésben meghatározott elvét; úgy véli, hogy a többéves pénzügyi keretről folytatott tárgyalásokra a rendes jogalkotási eljárást kell alkalmazni, és hogy az Európa jövőjéről szóló konferencia javaslataival összhangban a Parlamentet teljes költségvetési hatáskörrel kell felruházni;
21. kiemeli, hogy bár a javaslat magától a Parlamenttől származik, fontos a Parlament későbbi egyetértése, mivel a Tanácsnak jogában áll módosítani a javaslatot, és csak a Parlamentnek a végleges jogi aktushoz adott egyetértése garantálja, hogy a Parlament egyetért a saját megválasztására vonatkozó szabályokkal; úgy véli, hogy a Tanács munkájának bármely késedelmé káros lenne az egész folyamat sikerére nézve, mivel a Tanács határozata csak azt követően léphet hatályba, hogy azt a tagállamok saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően jóváhagyták;

A Parlamenttel való konzultációt igénylő különleges jogalkotási eljárás

22. emlékeztet arra, hogy a különleges jogalkotási eljárás számos esetben abból áll, hogy a Tanács a Parlament véleményének kikérését követően fogad el valamely jogalkotási aktust; hangsúlyozza, hogy a Tanács – bár a Parlamenttel csak konzultálnia kell – nem

¹³ A Tanács (EU, Euratom) 2020/2093 rendelete (2020. december 17.) a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről, HL L 433. I, 2020.12.22., 11. o.

¹⁴ A Tanács (EU, Euratom) 2020/2053 határozata (2020. december 14.) az Európai Unió saját forrásainak rendszeréről és a 2014/335/EU, Euratom határozat hatályon kívül helyezéséről, HL L 424., 2020.12.15., 1. o.

hozhatja meg a végső határozatot, amíg a Parlament véleményt nem nyilvánított, hogy a Tanács a véleményt ténylegesen figyelembe tudja venni; hangsúlyozza e tekintetben, hogy a Parlamentnek észszerű időn belül kell eljárnia;

23. hangsúlyozza, hogy bár a Tanács nem köteles figyelembe venni a Parlament véleményét, a Parlamenttel folytatott konzultáció egyes különleges jogalkotási eljárásokban nemcsak lényeges eljárási követelményt jelent, hanem erős politikai jelzést is közvetít és növeli a határozat demokratikus legitimitását; felhívja a három intézményt, hogy vizsgálják meg, milyen módon lenne biztosítható, hogy a Parlament véleményét intézményi kötelezettségként megfelelően figyelembe vegyék, és az a jogszabályokban is tükröződjön;
24. emlékeztet arra, hogy az egyik olyan eset, amikor a Tanács csak a Parlamenttel folytatott konzultációt követően hozhat határozatot, a schengeni vívmányok rendelkezéseinek alkalmazásával kapcsolatos, és ez a kötelezettség Bulgária és Románia 2005. évi csatlakozási okmánya 4. cikkének (2) bekezdésén alapult¹⁵;
25. ismételten felhívja a Tanácsot, hogy haladéktalanul fogadjon el pozitív határozatot Romániának és Bulgáriának a szabad mozgás schengeni térségéhez való csatlakozásáról;
26. rámutat arra, hogy a schengeni térség az Európai Unió egyik legnagyobb vívmánya, és elfogadhatatlan, hogy a Tanács nem hozott határozatot Bulgária és Románia felvételéről, noha a Bizottság már megtette az erre vonatkozó hivatalos ajánlást, a Parlament több állásfoglalásban is felszólított erre, és a két ország már régóta teljesíti a szükséges feltételeket;
27. emlékeztet arra, hogy 2021 novemberében a Bizottság benyújtotta a mobilis uniós polgárok aktív és passzív választójogának az európai parlamenti választásokon történő gyakorlására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslatot, amely a Parlamenttel folytatott konzultációt igényel; hangsúlyozza, hogy a Bizottság fent említett javaslathoz csatolt hatásvizsgálata számos, a mobilis polgárok választójogának gyakorlása előtti, tartósan fennálló komoly akadályt sorol fel; emlékeztet arra, hogy a Parlament 2023 februárjában elfogadta álláspontját azzal a céllal, hogy megkönnyítse ezen irányelvnek a 2024-es európai választások előtti hatálybalépését; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság rendkívül negatív választ adott a Parlament álláspontjára, és hogy a Bizottság ahelyett, hogy konstruktív megközelítést választva hitelesen részt vett volna a Parlament javaslatainak esetleges jobbá tételében, úgy döntött, hogy negatív választ ad, szigorúan formai okokból elutasítva a javaslatokat; várja, hogy a Tanács vitassa meg ezt az ügyet, továbbá elvárja, hogy a Tanács foglalkozzon a véleményével, és minden tőle telhetőt tegyen meg, hogy együttműködjön a Parlamenttel a mobilis uniós polgárok helyzetének javítása érdekében;
28. megjegyzi, hogy önmagában a Szerződések szövege alapján az egyetlen jogi kötelezettség a konzultáció lefolytatása; azonban rámutat arra, hogy a jóhiszemű és kölcsönös együttműködés fényében a jogi aktust elfogadó intézménynek foglalkoznia kell a véleménnyel, és meg kell indokolnia, miért döntött úgy, hogy nem követi azt; felhívja a Tanácsot, hogy adjon jogi magyarázatot arra, miért nem tartotta tiszteletben a

¹⁵ HL L 157., 2005.6.21., 203. o.

Bizottság értékelését vagy a Parlamentnek a Románia és Bulgária schengeni térséghez való csatlakozására irányuló felhívásait;

29. megismétli, hogy különleges jogalkotási eljárás alkalmazása esetén észszerű időn belüli megállapodás hiányában a Bizottságnak vissza kellene vonnia vagy újra kellene szövegeznie az érintett jogalkotási javaslatot;

Az intézmények közötti együttműködés

30. hangsúlyozza, hogy az uniós intézmények közötti kapcsolatokat az intézményi egyensúlyra és a jóhiszemű és kölcsönös együttműködésre vonatkozóan az EUSZ 13. cikkének (2) bekezdésében rögzített elvek vezérlik;
31. emlékeztet arra, hogy a Parlament részvétele – a Szerződésekben előírányzott bármilyen formában – azt az alapvető demokratikus elvet tükrözi, amely szerint a polgároknak választott képviselőik útján részt kell venniük a döntéshozatali folyamatban;
32. rámutat arra, hogy az intézmények közötti jóhiszemű és kölcsönös együttműködés kötelezettsége megköveteli, hogy az intézmények folyamatosan tájékoztassák egymást és konzultáljanak egymással annak érdekében, hogy az eljárás végén megadható legyen az egyetértés; ezért ragaszkodik ahhoz, hogy az egyetértés nem pusztán jóváhagyást vagy elutasítást jelent, hanem a jogalkotási aktus tartalmának tényleges támogatását, és ezért egy kölcsönösen elfogadható megállapodás elérésére irányuló állandó párbeszédből kell következnie;
33. emlékeztet a Parlament tárgyalócsoportja által elfogadott működési módra, amely az európai ombudsman felülvizsgált alapokmányának elfogadásához vezetett, miután a Tanács évek óta megtagadta az egyetértés megadását, és amely a Tanáccsal és a Bizottsággal folytatott informális konzultációkat foglalt magában; emlékeztet arra, hogy ez a megközelítés lehetővé tette a Tanács számára, hogy előzetesen megismerje a Parlament főbb jogalkotási elképzeléseit, és szükség esetén lehetővé tette a két intézmény számára, hogy kompromisszumos megoldásokat találjanak az elfogadás előtt álló akadályok áthidalására; úgy véli, hogy ennek gyakorlati precedensként kell szolgálnia más területeken is, ahol egyetértésre van szükség;
34. úgy véli, hogy amennyiben nem tartják tiszteletben a jóhiszemű és kölcsönös együttműködés elvét, úgy be kell vonni az Európai Unió Bíróságát, és azonnali megoldást kell alkalmazni, beleértve adott esetben a szavazás érvénytelenítését is;

Ajánlások

35. felhívja a Bizottságot, hogy haladéktalanul tegyen javaslatot a jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás felülvizsgálatára a különleges jogalkotási eljárások meghatározása céljából; hangsúlyozza, hogy a felülvizsgált intézményközi megállapodásnak kiemelt hangsúlyt kell helyeznie azokra az eljárásokra, amelyekben a Parlament kezdeményezési joggal rendelkezik, a Tanácson belüli vétó jogi indokolására, valamint a különleges jogalkotási eljárásokban a vonatkozó részvételi jogok, továbbá az intézményi egyensúly és a jóhiszemű és kölcsönös együttműködés elvei teljes körű tiszteletben tartásának ösztönzésére, beleértve egy sor olyan eljárási intézkedést, amelyek arra hívják fel a társjogalkotókat, hogy kezdjenek nyílt és konstruktív, egyenrangú felekként folytatott párbeszédet és tárgyalásokat olyan

jogalkotási aktusokról, amelyekben különleges jogalkotási eljárást irányoznak elő, és segítenek kiküszöbölni a Tanácsnak a Parlamenttel történő tárgyalástól való vonakodását;

36. hangsúlyozza, hogy pontos követelményeket kell meghatározni a jogi aktusok Tanács általi elfogadására vagy elutasítására rendelkezésre álló időkeretre vonatkozóan, hogy jobban biztosítani lehessen a jóhiszemű és kölcsönös együttműködés elvének való megfelelést, és el lehessen kerülni az intézményi akadályokat; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Tanács 12 éven át halasztotta a Románia és Bulgária schengeni térséghez való csatlakozásáról szóló döntést, annak ellenére, hogy a Bizottság pozitív ajánlásokat fogalmazott meg a kritériumok teljesítésére vonatkozóan;
37. hangsúlyozza, hogy az egyes intézményekre a különböző eljárásokban – az elsődleges jog vagy intézményközi megállapodás szerint – alkalmazandó határidőknek tükrözniük kell az intézmények egyenlőségének elvét is;
38. ragaszkodik ahhoz a felhívásához, hogy a jogi aktus Tanács általi elfogadásakor tegyék közzé a tagállamok nyilvános álláspontját; ragaszkodik továbbá ahhoz, hogy amikor a tagállamok a Tanácsban fejtik ki álláspontjukat, a Tanács szisztematikusan rögzítse, melyik tagállamról van szó; kéri, hogy az indokolások tartsák tiszteletben a Szerződések rendelkezéseit, valamennyi uniós polgár és tagállam alapvető jogait, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartáját minden olyan esetben, amikor a tagállamok valamely adott döntéssel szemben vétóval élnek; úgy véli, hogy amennyiben egy szavazat jogilag nem indokolt vagy sérti a Szerződések rendelkezéseit, úgy az Európai Unió Bíróságához kell fordulni és azonnali megoldást kell alkalmazni, beleértve a szavazás érvénytelenítését is; felhívja az EU-t és a nemzeti intézményeket, hogy találjanak hatékony megoldásokat az egyhangúság megszüntetésére a Szerződések módosításainak közeljövőben esedékes átgondolása során, beleértve a minősített többségi és az egyhangú döntéshozatal közötti politikai szakadék áthidalását is;
39. emlékeztet az uniós intézmények közötti korai együttműködés és összehangolt jogi elemzés fontosságára, amelyek hozzájárulhatnak a nem politikai fenntartások, hanem tisztán jogi aggályok által okozott intézményi akadályok megelőzéséhez;
40. úgy véli, hogy valamennyi intézménynek fokoznia kell az arra irányuló erőfeszítéseit, hogy közvétegyék a jogalkotási folyamat eredményeként születő szövegeket, amelyek tartalma valamennyi hivatalos nyelven következetes, valamint – a jog Unió-szerte történő egységes alkalmazása érdekében – megbízhatóan értelmezhető és alkalmazható a jogszabályok végrehajtásában részt vevő valamennyi felelős szereplő számára az igazságszolgáltatás és a végrehajtó hatalom minden szintjén;
41. megismétli arra irányuló felhívását, hogy sürgősen módosítsák a Szerződéseket annak érdekében, hogy a rendes jogalkotási eljárás alkalmazását kiterjesszék néhány olyan szakpolitikai területre, ahol jelenleg különleges jogalkotási eljárást irányoznak elő, így például a schengeni térséggel vagy a többéves pénzügyi kerettel kapcsolatos kérdésekre; megjegyzi azonban, hogy az egyhangúságot és a nemzeti ratifikációt általánosan ki kellene küszöbölni;
42. az EU cselekvési képességének javítása érdekében felszólít az áthidaló klauzulák azonnali aktiválására, hogy kulcsfontosságú szakpolitikai területeken – a Szerződésekben történő módosítások hatálybalépésének függvényében – át lehessen

térni a különleges jogalkotási eljárásokról a rendes jogalkotási eljárásokra;

43. felhívja a politikai pártokat, hogy választási programjaikban fejezzék ki elkötelezettségüket a Parlament vizsgálati jogáról szóló új és aktualizált rendeletre irányuló parlamenti javaslat iránt, és felkéri a különböző csúcsjelölteket, hogy nyilvánosan és politikailag támogassák ezt az ügyet;

o

o o

44. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

**II NFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG
ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL**

Az elfogadás dátuma	28.11.2023
A zárószavazás eredménye	+ : 14 - : 2 0 : 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Gabriele Bischoff, Ana Collado Jiménez, Charles Goerens, Brice Hortefeux, Victor Negrescu, Max Orville, Antonio Maria Rinaldi, Pedro Silva Pereira, Rainer Wieland
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Vladimír Bilčík, Mercedes Bresso, Christian Doleschal, Cyrus Engerer, Maite Pagazaurtundúa
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk (7) bekezdés)	Malte Gallée, Francisco Guerreiro

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

14	+
PPE	Vladimír Bilčík, Ana Collado Jiménez, Christian Doleschal, Niclas Herbst, Rainer Wieland
Renew	Charles Goerens, Max Orville, Maite Pagazaurtundúa
S&D	Gabriele Bischoff, Mercedes Bresso, Victor Negrescu, Pedro Silva Pereira
Verts/ALE	Malte Gallée, Francisco Guerreiro

2	-
ID	Antonio Maria Rinaldi
PPE	Brice Hortefeux

0	0

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás